Приложение към Заповед № РД-01-173/14.08.2015 г.

МЕТОДИКА
ЗА ОЦЕНКА НА КОРУПЦИОННИЯ РИСК
НА МИНИСТЕРСТВОТО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) Методиката за оценка на корупционния риск от Инспекторат на Министерството на здравеопазването има за цел:

1. Да подпомогне работата на Инспекторат на Министерството на здравеопазването за осъществяване на административен контрол по чл. 46 и чл. 46а от Закона за администрацията при оценката, превенцията и ограничаването на корупционния риск;

2. Да определи индикатори за корупционен риск и методите за оценка на корупционния риск при и по повод изпълнението на служебните или трудовите задължения на служителите от администрацията;

3. Да подпомогне за изграждането на вътрешна система за превенция, мониторинг и управление на корупционния риск.

(2) Корупционен риск по смисъла на тази методика е вероятността от наличие на условия, които могат да доведат до възникване и проява на корупционни практики.

(3) Корупционна практика по смисъла на тази методика е злоупотребата със служебно положение с цел облагодетелстване.

Чл. 2. Настоящата методика за оценка на корупционния риск отчита секторната политика и структура на Министерството на здравеопазването.

II. ИНДИКАТОРИ ЗА КОРУПЦИОНЕН РИСК

Чл. 3. Индикаторите за корупционен риск са групирани в различни области и се разделят на два основни вида – обективни и субективни индикатори.

Чл. 4. (1) Обективните индикатори са групирани в следните области:

1. Област „Тон на върха“ с коефициент на тежест 0.20, която включва следните индикатори:

- Комуникации от висшето ръководство на интернет сайта, по електронна поща, интранет, публикации и интервюта в медиите или указания до всички служители за нулева толерантност към корупция и злоупотреби;
- Наличие на Етичен кодекс и Кодекс на поведение на служителите, утвърден от министъра;
- Наличие на писмена инструкция за подаване на сигнали, утвърдена от министъра;
- Наличие на писмени антикорупционни правила и процедури, утвърдени от министъра;

- Наличие на писмена секторна стратегия за управление на корупционния риск, утвърдена от министъра;
- Наличие на план за действия за изпълнение на секторната стратегия за управление на корупционния риск, утвърден от министъра;
- Наличие на разписани вътрешни правила и процедури за основните оперативни дейности в организацията, утвърдени от висшето ръководство;
- Наличие на оторизационна политика, процедура или правила за одобрение на приходи, разходи и документи;
- Управление на конфликти на интереси и докладване за нередности.

2. Област „Функции и правомощия“ с коефициент на тежест 0.20, която включва следните индикатори:

- Управление, разпореждане, разходване на бюджетни средства/активи, изпълнение на обществени поръчки;
- Извършване на контролни дейности;
- Предоставяне на административни услуги, включително лицензи и разрешения;
- Управление, разпореждане, отчитане, координиране и контрол на средствата от Европейския съюз;
- Наличие на комисии с участие на външни експерти.

3. Област „Работа със служители“ с коефициент на тежест 0.15, която включва следните индикатори:

- Встъпителни обучения при постъпване на работа на служителите за антикорупция, конфликт на интереси и Етичен кодекс;
- Периодични тестове за познаване на правила, етични норми и реакция при възникване на различни етични дилеми – минимум веднъж годишно;
- Деклариране на различни обстоятелства по различни закони и за спазване на Етичния кодекс – според законно установените срокове;
- Периодично проучване сред служителите на тема антикорупция, индикатори за корупция и за познаване на етичните норми – минимум веднъж годишно.

4. Област „Канали за подаване на сигнали“ с коефициент на тежест 0.10, която включва следните индикатори:

- Наличие на ефективни канали за подаване на сигнали – на интернет сайт, електронна поща, гореща линия, кутия за подаване на сигнали;
- Наличие на плакат „Антикорупция“ на всички ключови места в организацията.

5. Област „Разследване на сигнали“ с коефициент на тежест 0.10, която включва следните индикатори:

- Брой получени сигнали за корупция и злоупотреби (вкл. публикации в медиите с широк обществен отзвук);
- Брой жалби във връзка с прилагане на Закона за държавния служител и Кодекса на труда;
- Наличие на писмена процедура за защита на подателите на сигнали;
- Година на последна инспекция от контролен орган (Инспекторат, Вътрешен одит, Агенция за държавна финансова инспекция, Сметна палата и др.);
- Наличие на ефективна вътрешна структура за превенция с корупция и измами – Инспекторат, Вътрешен одит, друга специализирана вътрешна структура/функция или отговорен служител за прилагане на мерките за превенция и борба с корупцията в организацията.

6. Област „Работа с клиенти, доставчици, потребители на услуги и проверявани обекти“ с коефициент на тежест 0.10, която включва следния индикатор:

- Проучване сред клиенти, доставчици, потребители на услуги и проверявани обекти от организацията за наличие на корупция, за наличие на индикатори за корупция и за спазване на етични норми – минимум веднъж годишно.

7. Област „Мониторинг и прозрачност“, с коефициент на тежест 0.10, която включва следните индикатори:

- Налични и публикувани на интернет сайта на организацията на всички документи и процедури, свързани с превенция и борба с корупцията;
- Наличие на деловодна система;
- Публикуване на регистри за получени и разследвани сигнали на интернет сайта на организацията и на наложените дисциплинарни мерки и предприети корективни действия;
- Наличие на просрочени препоръки или планове за действия от контролни орани (Инспекторат, Вътрешен одит, Агенцията за държавна финансова инспекция, Сметна палата и др.);
- Публикувани на интернет сайта на организацията публични регистри, които се изискват по закон или друг поднормативен акт.

Чл. 5. (1) Областта на субективните индикатори е с коефициент 0.05 и включва две групи индикатори, както следва:

1. Група „Служители“, в която се включват следните индикатори:

- Наличие на страх от репресии от засегнатите в сигналите лица;

- Усещане за липса на кариерно израстване на служителите;
- Убеждение на служителите, че висшето ръководство на организацията укрива получените сигнали и/или не ги проверява своевременно;
- Съмнение за корупция по дирекции и/или във висши ръководители;
- Убеждение на служителите, че висшето ръководство няма воля за борба с корупцията;
- Търпимост на средата към корупционни практики.

2. Група „Клиенти, доставчици, потребители на услуги и проверявани обекти от организацията“, в която се включват следните индикатори:

- Страх от репресии при подаване на сигнали;
- Усещане, че висшето ръководство на организацията няма воля за борба с корупцията;
- Убеждение на клиенти, доставчици, потребители на услуги и проверявани обекти от организацията, че висшето ръководство от организацията укрива получените сигнали и/или не ги проверява своевременно;
- Усещане за корупция по дирекции и/или във висши ръководители;
- Склонност за даване на подкупи.

(2) Тежестта от 0.05 се разпределя върху цялата област на субективните индикатори.

Чл. 6. (1) Всеки един от индикаторите, включени в различните области/групи, се оценява с точки в зависимост от неговото влияние за степента на корупционния риск, както следва:

1. Ниска степен на влияние – 1 (единица)

2. Средна степен на влияние – 2 (двойка)

3. Висока степен на влияние - 3 (тройка)

(2) Някои от индикаторите се оценяват с двете крайни оценки за влияние – 1 (единица) или 3 (тройка).

(3) За определяне на степента на влияние от 1 до 3 за някои от посочените по-горе индикатори се използват вторични индикатори, които са описани подробно в *Приложение 1*, към настоящата методика.

(4) Субективните индикатори се оценяват на база проучване по образци описани в *Приложение 2* – „Проучване на служителите“ и *Приложение 3* – „Проучване на клиенти, доставчици, потребители на услуги и проверявани обекти от организацията“.

(5) Според спецификата на проверяваната структура, областите и индикаторите за корупционен риск могат да се елиминират или допълват от комисията, която извършва оценката.

Чл. 7. Оценката на всяка от областите, в която са групирани различните индикатори, се формира като средноаритметичния сбор на всички индикатори в дадена област се умножи по коефициента на тежест на тази област.

Чл. 8. Крайната оценка за степента на корупционния риск в организацията се формира като сбор от получените претеглени оценки за всяка една от областите, в която са групирани различните индикатори.

Чл. 9. (1) Корупционният риск може да бъде оценен като „Нисък“, „Среден“ или „Висок“.

(2) Корупционният риск се определя като „Нисък“, когато крайната оценка по чл. 8 е в интервала от 1 до 1,6.

(3) Корупционният риск се определя като „Среден“, когато крайната оценка по чл. 8 е в интервала над 1,6 до 2,4.

(4) Корупционният риск се определя като „Висок“, когато крайната оценка по чл. 8 е в интервала над 2,4 до 3,0.

(5) В *Приложение 4* към настоящата методика са описани теглата на отделните области за оценка и скалата за определяне на крайната оценка на корупционния риск в организацията.

Чл. 10. Когато оценката на корупционния риск за отделна област попада в категорията „Висок“ риск, тогава членовете на комисията може да изискат документи и да извършат детайлни тестове за дадената област с цел да се направят адекватни и ефективни препоръки за ограничаване на корупционния риск в съответната област.

III. ОЦЕНКА И ДОКЛАДВАНЕ НА КОРУПЦИОННИЯ РИСК

Чл. 11. (1) Оценяването на корупционния риск на определена структура от системата на Министерството на здравеопазването се извършва от комисия от Инспекторат, определена със заповед на министъра на здравеопазването.

(2) Структурите, на които ще се извърши оценка на корупционния риск се планират в годишния план за дейността на Инспекторат на Министерството на здравеопазването.

(3) Оценката на корупционния риск се извършва от комисия със състав, посочен в заповедта на министъра на здравеопазването.

(4) Комисията посочена в ал. 2 изготвя доклад за извършената оценка, в който се съдържат следните раздели:

1. Констатации по отделните индикатори за оценка на корупционния риск;

2. Анализ на състоянието на организацията по отношение на системата за превенция и управление на корупционния риск в организацията;

3. Крайна оценка на корупционния риск в организацията;

4. Препоръки и мерки за намаляване на корупционния риск в организацията.

IV. ОГРАНИЧАВАНЕ НА КОРПУЦИОННИЯ РИСК

Чл. 12. (1) Препоръките и мерките за намаляване на корупционния риск в организацията и сроковете за тяхното изпълнение се обсъждат с ръководството на оценяваната структура и се утвърждават от министъра на здравеопазването.

(2) Инспекторат на Министерството на здравеопазването проверява изпълнението на утвърдените мерки и докладва периодично (минимум на всеки 3 месеца) на министъра за резултатите от тяхното изпълнение.

(3) Изпълнението или неизпълнението на утвърдените мерки за ограничаване на корупционния риск се вземат в предвид при оценка на изпълнение на работата на съответния ръководител на структура на Министерството на здравеопазването.

V. ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. Методиката за оценка на корупционния риск в Министерството на здравеопазването е разработена на базата на Методиката за оценка на корупционния риск, разработена от Главен Инспекторат, съгласно чл. 46а, ал. 2, т. 6 от Закона за администрацията, утвърдена от министър-председателя на Република България със Заповед № Р-68 от 31 март 2014 г.

§ 2. В процеса на извършване на оценката на корупционния риск всички структури са длъжни да окажат съдействие на Инспекторат на Министерството на здравеопазването и да предоставят изискваната от Инспекторат на Министерството на здравеопазването информация и документация.